

AB'NİN ECZACILIK ALANINDAKİ DİREKTİFLERİNİN UYGULANMASI İÇİN GEREKLİ ALTYAPI DEĞİŞİKLİKLERİ

Türkiye'nin Avrupa Birliği müktesebatına uyumu konusunda eczacılık alanında iki temel direktif göze çarpmakta ve önlem alınmasını gerektirmektedir. Bunlardan ilki doğrudan eczacılık alanı ile ilgili olup alanı hem eğitim hem de mesleğin yürütülmesi konularında genel hatları ile tanımlamakta, belirli standartlar getirmektedir.

Avrupa Birliği müktesebatında iki tip meslek ayırt edilmektedir: Standartlaştırılmış ve bir standarda bağlanmamış meslekler. Tüm sağlık personeli gibi eczacılar da standartlaştırılmış kurallara tabidir. İkinci Direktif de, standartlaştırılmış meslekler için mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması konusunu düzenlemektedir. Bu Direktif de, Türkiye'de eğitim görmüş eczacıların Avrupa Birliği'nde diplomalarının tanınmasına ilişkin kuralları düzenlemektedir. Bu iki Direktif'in zorunlu kıldığı koşullar yerine getirildiğinde, eczacılık mesleğine ilişkin gereklilikler büyük oranda karşılanmış olacaktır.

Diğer yandan, farmasötik müstahzarlar ve Pazar konularında çok daha ayrıntılı tartışmalar söz konusudur. Paralel ticaret, veri koruma, jenerik ilaçlar, ilaç güvenliği gibi çeşitli başlıkları kapsayan bu konu, şu anda bu yazının kapsamı dışında bırakılmıştır.

1. 85/432/EEC: Eczacılık Alanında Belirli Faaliyetler ile İlgili Kanun, Tüzük ya da İdari Düzenlemelerin Yer Aldığı Hükümlerin Koordinasyonunu İçeren Konsey Direktifi

Eczacının Yetki Alanı

- Terapötik ürünlerin eczacılık formunun hazırlanması
- Terapötik ürünlerin imalatı ve test edilmesi
- Terapötik ürünlerin toptan satışta saklanması, korunması ve dağıtımı

- Serbest eczanelerde terapötik ürünlerin hazırlanması, test edilmesi, saklanması ve tedariki
- Hastanelerde terapötik ürünlerin hazırlanması, test edilmesi, saklanması ve tedariki
- Terapötik ürünler hakkında bilgi ve danışmanlık hizmeti verilmesi

Eczacının yetki alanı açısından 85/432 nolu direktifin tanımı ile Türkiye'deki uygulama arasında bir fark yoktur.

85/432/EEC: Eczacılık Eğitiminin İçeriği

- Bitki ve Hayvan Biyolojisi
- Fizik
- Organik kimya
- Analitik kimya
- Farmasötik kimya
- Genel ve inorganik Kimya
- Genel ve uygulamalı biyokimya
- Mikrobiyoloji
- Anatomi ve fizyoloji
- Farmakoloji ve farmakoterapi
- Eczacılık teknolojisi
- Toksikoloji
- Farmakognozi
- Kanunlar ve eczacılık etiği

Eczacılık eğitiminin içeriği açısından 85/432 nolu direktifin tanımı ile Türkiye'deki uygulama arasında belirgin bir fark yoktur.

Ancak, eğitim ihtiyacı teknolojik gereklere göre, günden güne değişmektedir. 85/434/EEC Direktifi ile üye devletlerde eğitimi standardize edecek ve denetleyecek bir Farmasötik Eğitim Komitesi kurulması karara bağlanmıştır. Türkiye, eczacılık eğitimi müfredatını gözden geçirmeye acilen başlamalıdır.

İlk adım olarak, TEB Türkiye'de Eczacılık Eğitimi Arama Konferansı yapmıştır. Ayrıca, meslek içi sürekli eğitimin sertifikasyonu gerekmektedir. Türk Eczacıları Birliği'nin kurduğu Eczacılık Akademisi'ne sertifikasyon yetkisi verilebilir.

Eczacılık Eğitiminin Süresi

Üye ülkelerde eczacılık eğitimi bu Direktife göre en az beş yıl olmak zorundadır. Bu beş yıl en az dört yıllık tam zamanlı teorik ve pratik eğitim VE en az altı ay hizmet içi eğitimden oluşmaktadır.

En belirgin fark ve en acil müdahale ihtiyacı bu bakımdan söz konusudur. Türkiye'de eczacılık eğitimi DÖRT YIL, zorunlu staj ise ÜÇ AYDIR.

Türk Eczacıları Birliği'nin Önerisi

Eczacılık eğitimini BEŞ YILA çıkarmak ve zorunlu stajı BİR YIL yapmak,

Ayrıca, eczacı mesleğe başlamadan önce, eğitim niteliğinin düşüklüğü nedeniyle BOARD SINAVI uygulamaktır.

2. 85/433/EEC: Eczacılık Alanında Belirli Faaliyetlerle İlgili Yerleşme ve Hizmet Sunma Haklarının Etkili Uygulanmasını Kolaylaştırıcı Tedbirler Dahil, Eczacılıkta Diplomalara, Sertifikaların ve Diğer Resmi Belgelerin Karşılıklı Tanınması Konsey Direktifi

Bu Direktife göre, 85/432 sayılı Direktif'te belirtilen eğitim şartlarını karşılamayan kişiler;

1. Direktif'in yürürlüğe girmesinden önce kayıt yaptırmış veya mezun olmuş iseler VE
2. Mezun oldukları tarihten itibaren beş yıl içinde ardışık üç yıl boyunca Üye devlette çalışmak istedikleri branşta faaliyet göstermiş iseler, mesleki nitelikleri tanınacaktır.

BU DURUMDA;

1985 ve sonrasında eczacılık fakültesi mezunu olanlar, BİR YIL STAJ YAPMADIYSA veya ÜYE DEVLET DENKLİK DİPLOMASI VERMEDİYSE, o ülkede eczacılık yapamaz.

Üye devlet, eczacılık yapmak isteyen kişiyi sağlık ve sosyal güvenlik kanunları ve mesleki etik alanında bilgilendirmek için BİLGİ MERKEZLERİ kurmak durumundadır. Türkiye'de buna ilişkin bir hazırlık yoktur. Sağlık Bakanlığı, TEB ve üniversite koordinasyonu ile hazırlık yapılmalıdır.

Üye devlet, eczacılık yapmak isteyen kişinin başvurusundan itibaren üç ay içinde hakkındaki disiplin cezaları konusunda bilgilendirilmezse, başvuru düşebilir.

Bu bilgilerin merkezleştirilmesi ve bürokratik işlemlerin hızlandırılması gerekmektedir. Eczacılıkta mesleki disiplin cezasını yalnız TEB verdiği için, bu görev TEB'e düşmektedir.

SONUÇ OLARAK,

- Eczacılık eğitimi 5 yıla çıkarılmalıdır.
- Staj süresi 1 yıla çıkarılmalıdır.
- Serbest eczacılık yapacaklara board sınavı uygulanmalıdır.
- Meslek içi sürekli eğitim zorunlu hale getirilmelidir.
- Eğitimleri zamanında gerçekleştirmeyenlerin eczacılık yapması geçici olarak durdurulmalıdır.
- Üye devletlerin kurduğu Farmasötik Eğitim Komiteleri'nin çalışmaları yakından izlenmelidir.
- Türkiye'de eczacılık yapacakları sistem hakkında eğitecek bir Bilgilendirme Merkezi kurulmalıdır.
- Eczacıların mesleki ceza durumu Türk Eczacıları Birliği'nden sorulmalıdır.

Bunların yanı sıra, Türkiye'de Uzmanlık Tüzüğü ile eczacıların ellerinden alınan uzmanlık hakları Avrupa'daki örnekler değerlendirilerek yeniden düzenlenmelidir.

85/432/EEC ve 85/433/EEC Direktiflerinin koşullarını yerine getirmek; Sağlık Bakanlığı'nın, Türk Eczacıları Birliği'nin ve Yüksek Öğrenim Kurumu'nun etkin ve koordineli bir biçimde çalışmasını gerektirmektedir.